

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoCsp/34/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2520200632
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Matúš Staríček
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2520200632.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Matúš Staríček a sudkýň: JUDr. Ľubica Bundzelová a JUDr. Janka Benkovičová, v spore žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, IČO: 31 749 542, so sídlom Lamačská cesta 8, Bratislava, proti žalovaným: 1/ A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom C. D. E. XX, F., zastúpený advokátom: JUDr. Mgr. Marián Kropaj, PhD., so sídlom Mudroňova 7356/51, Piešťany, a 2/ A. G., narodená XX.XX.XXXX, bytom H. I. XX, F., o zaplatenie 15.426,64 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 15Csp/20/2020-236 zo dňa 21.07.2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti týkajúcej sa žalovaného 1/ a v závislom výroku III. v časti týkajúcej sa žalovaného 1/ r u š í a vec mu v tomto rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu v sume 10.447,33 eur, zmluvný úrok v sume 459,90 eur, zmluvný úrok vo výške 3 % p.a. zo sumy 10.447,33 eur odo dňa 01.12.2016, nesplatený úrok z omeškania z nesplatených splátok úveru vo výške 57,32 eur, úrok z omeškania vo výške 8 % p.a. zo sumy 10.447,33 eur odo dňa 01.12.2016 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného; výrokom II. v prevyšujúcej časti konanie zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom; výrokom III. priznal žalobcovi proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania vo výške 34 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 261 ods. 3 písm. d/, ods. 4, § 263 ods. 1, § 303, § 305, § 306 ods. 1, § 307 ods. 1, § 330 ods. 2, § 351 ods. 1 a 2, § 369 ods. 1 a 2, § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, § 506 č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“), § 544 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 3 nariadenia vlády SR č. 21/2013 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

3. Vecne rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 21.04.2020 domáhal, aby súd uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť mu sumu 15.426,42 eur, zmluvný úrok vo výške 459,90 eur, zmluvný úrok vo výške 3 % p. a. odo dňa 24.11.2016 zo sumy 15.426,42 eur, nesplatený úrok z omeškania vo výške 57,32 eur, úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 15.426,42 eur od 24.11.2016 do zaplatenia a náhradu trov konania. Dňa 18.04.2004 uzatvorili žalobca, dlžníci a žalovaní 1/, 2/ ako ručiteľia Zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru č. 204/5147/1998 podľa zákona č. 124/1996 Zb. o Štátnom fonde rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“), na základe ktorej bola dlžníkom poskytnutá podpora z prostriedkov fondu vo výške úveru 500.000 Sk (16.596,96 eur) s čerpaním na dohodnutý účel, so základnou úrokovou sadzbou 3 %, dohodnutými podmienkami splátok vždy do 15.

kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca počas celej lehoty splatnosti úveru v počte 360 splátok, so začiatkom splácania 3 mesiace po uzavretí zmluvy. Podľa čl. VII bod 7.1, 7.2 v súlade s ustanovením § 546 až 560 OZ bola návratnosť zabezpečená ručením tretích osôb, ktoré prehlásili, že dobrovoľne, slobodne a vážne sa rozhodli prijať povinnosť uspokojiť záväzok dlžníka voči fondu, a to v celosti alebo jeho nesplatennej časti, vrátane jeho úroku, ak dlžník zvlášť hrubým spôsobom porušil ustanovenia zmluvy a ak dlžník neuspokojí na osobitnú písomnú výzvu pohľadávku fondu s tým, že podpísaní ručiteľia ručia za celý dlh spoločne a nerozdielne fondu podľa ustanovenia § 539 OZ, a to po celú dobu, až po dobu zriadenia záložného práva. Podľa čl. VIII bod 8.4, 8.5, 8.8 zmluvy, ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov, je fond oprávnený po doručení výzvy k vyrovnaní splátok od zmluvy odstúpiť jednostranne. Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade naplnenia bodu 8.4 je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z celej dlžnej sumy v termíne do 30 dní od doručenia výzvy dlžníkovi. Podaním zo dňa 21.12.2015 žalobca odstúpil od uzavretej zmluvy s odôvodnením, že dňa 13.12.2001 bolo vydané kolaudačné rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.12.2001, pričom ku dňu 21.12.2015 nedošlo k zriadeniu záložného práva zo strany dlžníkov v prospech žalobcu a ani nebol preukázaný zápis záložného práva v prospech žalobcu zápisom na liste vlastníctva. Podľa histórie pohybov na účte boli dlžníkmi uhrádzané nepravidelne splátky úveru od 30.06.2003 v rôznych sumách s dátumom poslednej úhrady dňa 15.12.2015. Po započítaní jednotlivých platieb na splátku istiny a splátku úrokov nesplatená istina predstavuje sumu 10.447,33 eur a nesplatené úroky sumu 161,29 eur.

4. Z uznesenia Okresného súdu Trnava č. k. 36K/17/2016-126 zo dňa 23.11.2016, zverejneného v Obchodnom vestníku č. 229/2016 dňa 30.11.2016, bolo zistené, že na majetok dlžníka 2/ bol vyhlásený konkurz. Žalobca si dňa 21.12.2016 prihlásil pohľadávku do konkurzu. Okresný súd Trnava povolil uznesením č. 23R/1/2014 zo dňa 26.03.2014, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 65/2014, reštrukturalizáciu dlžníka 1/.

5. V konaní nebolo medzi stranami sporné uzavretie zmluvy o poskytnutí podpory, na základe ktorej bol dlžníkom poskytnutý úver v dohodnutej výške a za dohodnutých podmienok s tým, že žalovaní 1/ a 2/ podpísali zmluvu ako ručiteľia. Vzhľadom k posudzovaniu právneho vzťahu žalovanými podľa ustanovení OZ, žalovaní nárok popierali, keď podľa ich názoru zmluva odstúpením zanikla s účinkami od počiatku, čím došlo aj k zrušeniu ručiteľského záväzku. Zároveň vzniesli námietku premlčania.

6. Súd prvej inštancie k právnomu posúdeniu veci uviedol, že v čase uzatvorenia zmluvy bolo postavenie žalobcu upravené v zákone č. 124/1996 Zb. o štátnom fonde rozvoja bývania (ďalej len „zákon o ŠFRB“). Žalobca bol pôvodne zriadený na financovanie štátnej podpory, jeho prostredníctvom sa uskutočňovala pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Podľa aktuálne účinného zákona o ŠFRB je žalobca účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenie osobitných úloh štátu, t. j. financovanie priorít štátnej bytovej politiky schválených vládou SR pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, na účely zákona o ŠFRB je finančnou inštitúciou slúžiacou na implementáciu finančných nástrojov podľa osobitného predpisu (Nariadenie EP a Rady (EÚ) č.1303/2013 z 17.12.2013). Z uvedeného vyplýva, že žalobca plnil a plní úlohy a vykonáva činnosti za podmienok presne vymedzených v osobitnom zákone, resp. ostatných všeobecne záväzných právnych predpisoch a nadväzujúcich vykonávacích predpisoch, prostredníctvom ktorých dochádza k realizácii štátnej bytovej politiky, poskytovaniu štátnej pomoci (finančnej podpory) a napĺňaniu verejného záujmu, čo samo o sebe nepredstavuje ani podnikateľskú činnosť a ani obchodnú činnosť s cieľom tvorby zisku. Podľa § 2 ods. 1 zákona o ŠFRB správcom žalobcu je Ministerstvo dopravy a výstavby, ktorému teda podlieha zo zákona, hospodári podľa schváleného rozpočtu napojeného finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva, hospodárenie fondu sa riadi rozpočtom fondu, ktorý schvaľuje vláda SR na návrh ministerstva, podlieha kontrole svojej činnosti ministerstvu, jeho základný vnútorný predpis upravujúci jeho organizáciu a činnosť podlieha schváleniu ministra. Takto upravené právne postavenie žalobcu potom nespĺňa definíciu podnikateľskej činnosti, teda nevykonáva svoju činnosť nezávisle a samostatne v miere typickej pre subjekty vykonávajúce štandardné obchodné a podnikateľské činnosti. Činnosť žalobcu nie je obchodnou alebo inou podnikateľskou činnosťou, pretože podľa § 4 ods. 1 zákona o ŠFRB prostriedky fondu možno použiť len na štátnu podporu poskytovanú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu a výdavky súvisiace s činnosťou fondu. Žalobca neposkytuje podporu vo forme úverov na štandardnom princípe trhového hospodárstva riadiacim sa ponukou a dopytom, pretože touto mechanizmom neprispôsobuje účel poskytovaných podpôr, ich výšku ani úrokov. Výška úrokových sadzieb uplatňovaných žalobcom je presne stanovená vždy účinnou vyhláškou a je podstatne nižšia

ako pri klasických komerčných finančných inštitúciách (napr. v roku 2000 priemernej úrokovú sadzbu z úverov obchodných bánk sa pohybovali nad 10 % p. a. - úver poskytnutý v spore pri základnej úrokovú sadzbe 3 % p. a.). Uvedené znaky činnosti žalobcu zdôrazňujú napĺňanie verejného záujmu a vládnej politiky zveľaďovania a rozširovania bytového fondu. Samotné zriadenie žalobcu zákonom, podmienky fungovania a jeho účelové určenie je zamerané na ochranu a pomoc komerčne znevýhodneným žiadateľom o financovanie výstavby a bývania. Komerčný záujem na dosiahnutí zisku je potlačený, resp. v prípade poskytovania nenávratného príspevku (bezúročného úveru) úplne absentujúci. Vzhľadom na uvedené, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v predmetnom spore nejde o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, a to aj v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou odvolacích súdov (napr. Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/188/2017, 24Co/220/2012, 10Co/122/2017, 10Co/302/2017, 10Co/188/2017, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/438/2017, 5Co/289/2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 25Co/79/2017, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/120/2010, 4Cdo106/2018), keď zároveň konštatoval, že ide o obchodnoprávny vzťah upravený ustanoveniami zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. OBZ. Napokon aplikáciu ustanovení o spotrebiteľských úveroch vylučuje aj § 1 ods. 3 písm. p/, ako aj § 24a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

7. Súd prvej inštancie tak posúdil záväzkový vzťah medzi stranami sporu z uzavretej zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru ako zmluvu o úvere s poukazom na § 261 ods. 3 písm. d) a ods. 4 OBZ. Za obchodné záväzkové vzťahy považuje právna úprava aj ďalšie vzťahy, bez zreteľa na povahu účastníkov, ktoré sú taxatívne vymedzené, okrem iného založené zmluvou o úvere, preto zo zákona reprezentujú doktrínálnu kategóriu tzv. absolútnych obchodov. V právnom vzťahu vyplývajúcom zo zmluvy o úvere sa nevyžaduje, aby išlo výlučne o vzťahy medzi podnikateľmi, je rozhodujúca forma (typ) vzťahu a subjekty sa riadia ustanovenia OBZ. Pre vzťahy, ktoré sa podľa § 261 OBZ spravujú týmito ustanoveniami, si strany nemôžu ani dohodnúť, že ich vzťah sa bude spravovať iným zákonom, napr. OZ, pretože ustanovenie § 261 ods. 3 písm. d) OBZ je ustanovením kogentným. V ustanovení § 263 OBZ sú stanovené výnimky, kedy sa môžu strany odchýliť od ustanovení tejto časti zákona alebo jej jednotlivé ustanovenia vylúčiť s citovaním výnimiek ustanovení, medzi ktorými je uvedené ustanovenie § 261 OBZ. Pri zmluve o úvere si strany nemohli platne dojednať, že sa ich vzťah bude riadiť OZ. V čl. XII bod 12.3 zmluvy si strany ani nedohodli výlučne len tento zákon, ale predovšetkým zákon o ŠFRB, ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a príkladom najmä OZ. Uvedené nič nemení na tom, že predmetný záväzkový vzťah strán sporu je nutné posudzovať v zmysle ustanovení OBZ, nakoľko ide o absolútny obchod.

8. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že skutočnosť vedenia konkurzného konania, resp. reštrukturalizačného konania vo vzťahu k dlžníkom z predmetnej zmluvy nemá vplyv na právo veriteľa domáhať sa uspokojenia svojej splatnej pohľadávky voči ručiteľovi dlžníka (ustanovenie § 549 OZ vzhľadom na osobitnú právnu úpravu ručenia v OBZ ani nemohlo byť aplikované). Vzťahy, ktoré vznikajú pri zabezpečení záväzkov z úverovej zmluvy sa spravujú ustanovenia OBZ. Jedným zo spôsobov zabezpečenia záväzku z obchodnoprávneho vzťahu je aj ručenie, ktorého komplexná právna úprava sa nachádza v ustanoveniach § 303 - 312 OBZ. Na záväzkové vzťahy vyplývajúce z ručenia v prípade zabezpečenia plnenia z úverovej zmluvy, vrátane právneho vzťahu medzi ručiteľom a dlžníkom, sa preto použijú ustanovenia OBZ a nie OZ (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo 4/2012). Ručenie je pritom subsidiárny a akcesorický právny vzťah medzi ručiteľom, t. j. osobou odlišnou od dlžníka, a veriteľom, ktorý slúži na zabezpečenie veriteľovej pohľadávky z hlavného právneho vzťahu (medzi veriteľom a dlžníkom) a ktorého obsahom je záväzok ručiteľa uspokojiť konkrétnu ručením zabezpečenú pohľadávku veriteľa, ak ju neuspokojí dlžník (teda aj keď ručiteľ od veriteľa neprevzal žiadne plnenie). Ručenie zaniká zánikom záväzku, ktorý ručenie zabezpečuje, pričom ak by aj záväzok zanikol pre nemožnosť plnenia dlžníka a záväzok je splniteľný ručiteľom, ručenie nezaniká (§ 311 OBZ). Záväzok môže zaniknúť len spôsobom upraveným v zákone. Právna skutočnosť odstúpenia od zmluvy o úvere nespôsobuje zánik záväzku, t. j. nespôsobuje zánik povinnosti vrátiť dlžnú sumu aj s úrokmi (§ 506 OBZ). V predmetnom spore vyplýva ručiteľský záväzok z obsahu zmluvy, na základe ktorej žalobca poskytol dlžníkovi podporu vo forme úveru v zmysle zákona o ŠFRB. Zmluva o úvere ako zmluvný typ je upravená výlučne v OBZ, patrí medzi tzv. absolútne obchody. Ak aj zmluva odkazuje (bod 7.1) na ustanovenia OZ o ručení, len samotný odkaz na OZ, namiesto kogentných ustanovení OBZ o ručení, nespôsobuje neplatnosť dohody o ručení, ktorá inak má náležitosti podľa § 303 a nasl. OBZ, keď právna kvalifikácia záväzku nie je podstatnou náležitosťou zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo/115/99). Priamo zo zákona (§ 261 ods. 4 v spojení s § 263 OBZ) vyplýva, že daný ručiteľský záväzok sa bude kogentne spravovať ustanoveniami OBZ o ručení.

9. Súčasťou zmluvy o úvere je ručiteľský záväzok, z ktorého jednoznačne, nepochybne, jasne, určito a zrozumiteľne vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli na zabezpečení poskytnutej podpory žalovanými 1/ a 2/, ktorých ručiteľský záväzok súd prvej inštancie posúdil v zmysle ustanovení OBZ. V konaní nebolo preukázané ani zriadenie záložného práva v prospech veriteľa dlžníkmi, ktorá skutočnosť by v zmysle čl. VII bod 7.4 zmluvy znamenala zánik ručenia. Žalovaní 1/ a 2/ sú preto ako ručiteľia povinní plniť žalobcovi. Suma nesplatennej istiny, rovnako aj suma nesplatených úrokov vyplýva z tabuľky História pohybov na účte žalobcu, v ktorej sú prehľadne zaznamenané dátumy vkladov dlžníka, výška anuitnej splátky s príslušnou úrokovou sadzbou, jej započítanie na splátku istiny a úrokov.

10. K vznesenej námietke premlčania uplatnenej pohľadávky súd prvej inštancie uviedol, že sa nestotožnil s právnym názorom žalovaných 1/, 2/ a právneho zástupcu žalovaného 1/, nakoľko zo samotného vyjadrenia žalovaných 1/ a 2/ ako aj z predložených listinných dôkazov vyplýva, že žalobca listom zo dňa 21.12.2015 odstúpil od uzavretej zmluvy. Rozhodnutím Okresného súdu Trnava zo dňa 23.11.2016, zverejneným dňa 30.11.2016, bol na majetok dlžníčky 2/ vyhlásený konkurz. Žalobca si preto dňa 21.12.2016 prihlásil pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy do konkurzu vedeného na majetok dlžníčky 2/. V zmysle ust. § 28 ods. 6 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoKR“) má doručenie prihlášky správcovi pre plynutie premlčacej lehoty a zánik práva rovnaké právne účinky ako uplatnenie práva na súde.

11. Dlžníci riadne nespĺcali mesačné splátky úveru v dohodnutej výške a termíne ich splatnosti, čím sa dostali do omeškania s peňažným plnením, zároveň nezriadili v prospech žalobcu záložné právo, ktoré by znamenalo zánik ručenia, odstúpením žalobcu sa stal splatným celý dlh. Súd prvej inštancie preto priznal žalobcovi uplatnený nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z dlžnej sumy 10.447,33 eur odo dňa zosplatenia, t. j. od 01.12.2016.

12. Podaním doručeným súdu dňa 14.04.2021 zoberal žalobca späť žalobu o zaplatenie istiny vo výške 4.979,09 eur bez uvedenia dôvodu, preto súd prvej inštancie podľa § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) žalobu v prevyšujúcej časti výrokom II. zastavil.

13. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie s poukazom na § 255 ods. 1 a 2 a § 256 ods. 1 CSP. Pretože žalobca zoberal žalobu čiastočne späť v časti istiny vo výške 4.979 eur; pričom dôvody späťvzatia neuviedol, zaviniť tým z procesného hľadiska, že konanie muselo byť v tejto časti zastavené. Zavinenie možno posudzovať len z procesného hľadiska, nie podľa hmotného práva. V danom prípade súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal pri posudzovaní miery úspechu strán konaní s poukazom na priznaný nárok a čiastočné späťvzatie žaloby podané dňa 14.04.2021 z ustanovenia § 255 ods. 2 CSP. Žalobcov úspech predstavoval v percentuálnom vyčíslení 67 % a neúspech 33%. Úspech žalovaných 1/ a 2/ predstavoval 33% a neúspech 67 %. Žalobca bol teda v predmetnej veci úspešnejšou stranou sporu. Po odrátaní úspechu žalobcu v konaní od jeho neúspechu (67 % - 33 %), má tento právo na náhradu 34 % trov konania.

14. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný 1/ s návrhom, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, žalobu zamietol a priznal mu náhradu trov konania, alternatívne navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd vyhodnotil odvolanie žalovaného 1/ podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) ako odvolanie smerujúce proti výroku I. a závislému výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolanie žalovaný 1/ odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 písm. 1 ods. b/ CSP), na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g/ CSP), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

15. Uviedol, že už v podanom odpore namietal premlčanie žalobcovho práva domáhať sa zaplatenia voči žalovaným – ručiteľom. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu listom zo dňa 21.12.2015 odstúpil od predmetnej úverovej zmluvy a vyzval žalovaného na úhradu dlhovanej sumy vo výške 15.539,16 eur v lehote 60 dní od doručenia tejto výzvy. Uvedená výzva bola žalovanému doručená dňa 28.12.2015. Lehota poskytnutá žalobcom tak uplynula dňa 26.02.2016. Odo dňa nasledujúceho tak

začala plynúť premlčacia lehota. Žalovaný riadne a včas uplatnil námietku premlčania voči žalovanému nároku. Pokiaľ žalobca podal žalobu na súd dňa 21.04.2020, tak to bolo nepochybne po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty, pokiaľ by súd nárok posúdil ako občianskoprávny, a aj 4-ročnej premlčacej lehoty, ak by súd posúdil nárok ako obchodnoprávny. Keďže je nepochybné, že predmetný žalovaný nárok je premlčaný a žalovaný uplatnil námietku premlčania, tak žalovaný prvotne nepovažoval za potrebné a hospodárne podrobnejšie sa zaoberať charakterom zmluvy, ručiteľským záväzkom či spotrebiteľským právom. Pokiaľ žalobca uvádza, že predmetná zmluva o úvere zanikla na základe vyhláseného konkurzu až dňa 23.11.2016, tak toto nie je pravda. Žalobca od zmluvy o úvere odstúpil písomne listom zo dňa 21.12.2015. Nad rámec skôr uvedeného treba konštatovať, že žalobca si prihlásil pohľadávku do konkurzu len vo vzťahu k dlžníčke 2/. Nič mu nebránilo oveľa skôr uplatniť žalobu voči žalovaným, čo však urobil až po uplynutí premlčacej lehoty. Pokiaľ žalobca odstúpil od zmluvy v roku 2015, tak právo domáhať sa nároku voči dlžníkom bolo v roku 2020 premlčané. Konajúci prvoinštančný súd preto nepostupoval správne, keď uplatnenú námietku premlčania posúdil ako nedôvodne vznesenú.

16. Žalovaný dal do pozornosti súdu samotnú Zmluvu o poskytovaní podpory č. 204/5147/1998 zo dňa 07.04.2000, najmä jej ust. čl. XII., bod. 12.3, kde je uvedené, že práva a povinnosti účastníkov sa riadia predovšetkým zákonom o ŠFRB a ostatnými právnymi predpismi upravujúcimi vzťahy k ŠFRB. Vzájomné vzťahy sa riadia aj ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi najmä OZ. Pokiaľ ide o otázku odstúpenia od zmluvy, premlčania, ručenia, platnosti právnych úkonov a iných, podľa názoru odvolateľa sa musí prednostne aplikovať režim OZ. Žalobca nie je podnikateľom, preto nie je žiadny dôvod, aby sa na právny vzťah aplikoval OBZ.

17. Žalovaný 1/ poukázal aj na ustanovenia § 37, § 38 OZ upravujúce platnosť právnych úkonov, ktorých nesplnenie zákon sankcionuje neplatnosťou samotného právneho úkonu. Jedným zo zákonných ustanovení, ktoré je z hľadiska platnosti právneho úkonu relevantné, je aj ustanovenie § 39 OZ, podľa ktorého je neplatný právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Z čl. VII predmetnej zmluvy (Záručné podmienky) okrem iného vyplýva, že účastníci konania si aj napriek kogentnej povahe ust. § 261 OBZ poskytnutú podporu zabezpečili ustanoveniami OZ (§ 546 až 560). Túto zásadnú skutočnosť je potrebné posúdiť aj z hľadiska ust. § 39 OZ a zohľadniť aj ďalšie nadväzujúce následky – neplatnosť celého vyššie uvedeného právneho úkonu, na ktorú musí súd vždy prihliadnuť. Súd prvej inštancie sa namietanou neplatnosťou právneho úkonu vôbec nezaoberal a nezaoberal sa ani možnosťou odmietnutia plnenia, resp. odoprenia z dôvodu rozporu s dobrými mravmi.

18. Žalovaný 1/ ďalej uviedol, že zmluva neobsahuje žiadne záväzky vo vzťahu k ručiteľom v prípade odstúpenia od zmluvy. Pokiaľ žalobca odstúpil od zmluvy v roku 2015, pričom poukázal na kolaudačné rozhodnutie z roku 2001, tak ide celkom zrejme o zavinenie žalobcu, ktorý sa nedomáhal vo vzťahu k dlžníkovi zriadenia záložného práva oveľa skôr, a preto žalovaný 1/ ako ručiteľ môže plnenie podľa § 549 OZ odoprieť. Aj ručiteľské vyhlásenie podľa obchodného práva by muselo mimo iných náležitostí obsahovať presné vymedzenie záväzku, na ktoré sa ručenie vzťahuje. V zmysle čl. VII zmluvy sa žalovaní v ručiteľskom vyhlásení nezaviazali k plneniu príslušenstva dlhu – zvýšenej úrokovej sadzbe a zmluvnej pokute, preto veriteľ nemá právo žiadať väčšie plnenie než to, k akému sa ručители zaviazali. Žalobca odstúpil od zmluvy nie len vo vzťahu k dlžníkom, ale aj vo vzťahu k žalovaným – ručiteľom, čím zanikli všetky práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy. Plynutie premlčacej lehoty je samostatné pre dlžníkov a samostatné aj pre ručiteľov.

19. Žalovaný 1/ zároveň poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/164/2020. Uviedol, že odstúpením od zmluvy sa táto zrušila od počiatku (s účinkami ex tunc), a preto boli strany povinné si vydať iba navzájom poskytnuté plnenia podľa ustanovení OZ o bezdôvodnom obohatení (§ 457 OZ). Keďže sa na odstúpenie, resp. na právny vzťah medzi stranami nemohli aplikovať ustanovenia OBZ upravujúce zmluvu o úvere (§ 497 a nasl.), žalobcovi nemohol vzniknúť nárok na zmluvný úrok až do úplného vrátenia úveru (§ 506 OBZ). Žalobcovi by bolo možné priznať (ak by nárok nebol premlčaný) iba žalovanú istinu spolu so zákonným úrokom z omeškania titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Právnym následkom platného odstúpenia od zmluvy podľa § 48 ods. 2 OZ je však zánik všetkých práv a povinností, ktoré účastníkom záväzkového právneho vzťahu vyplývali z uzavretej zmluvy na základe zmluvy (t. j. ako keby zmluva nebola vôbec uzavretá), a preto je už pojmovo vylúčené právo požadovať zmluvný úrok. V zmluve neboli upravené podmienky prechodu ručiteľského záväzku voči žalovaným ak dlžníci nesplnia svoju povinnosť zriadiť záložné právo v prospech žalobcu. V prípade

písomného odstúpenia od zmluvy zmluva neobsahuje voči žalovaným žiadne záväzky, smeruje výlučne voči dlžníkom. Pokiaľ žalobca odstúpil od zmluvy, keďže ide o kogentne upravený vzťah, súd mal žalobu voči žalovaným zamietnuť ako nedôvodnú.

20. Žalovaný 1/ ďalej uviedol, že súd prvej inštancie síce vykonal dokazovanie, ale dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd sa nedostatočne zaoberal argumentáciou žalovaných a s väčšinou argumentov a predložených dôkazov sa vôbec nevysporiadal. Konajúci súd nedostatočne zisťoval vzťah medzi žalovanými a žalobcom vyplývajúci z predmetnej zmluvy. V tomto smere súd nedostatočne vykonal dokazovanie na zistenie skutočného stavu veci – neposúdil riadne zmluvu, hoci žalovaný upriamil pozornosť na množstvo konkrétnych ustanovení predmetnej zmluvy. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní tiež vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď nebral dostatočne do úvahy charakter vzťahu.

21. K odvolaniu žalovaného 1/ sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. S odvolaním žalovaného 1/ nesúhlasil. K námietke premlčania žalobca uviedol, že listom zo dňa 21.12.2015 odstúpil od zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru č. 204/5147/1998 uzavretej medzi žalobcom a dlžníkmi – C. B. a J. B.. Obaja žalovaní vo vzťahu k splácaniu úveru poskytnutého dlžníkom na základe zmluvy o úvere prevzali ručiteľský záväzok. Rozhodnutím Okresného súdu Trnava zo dňa 23.11.2016, zverejneným v obchodnom vestníku dňa 30.11.2016, bol na majetok C. B. (dlžníčky zo zmluvy o úvere) vyhlásený konkurz. Žalobca si prihláškou zo dňa 21.12.2016 prihlásil pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy úvere do konkurzu vedeného na majetok dlžníčky C. B.. Z ust. § 402 OBZ vyplýva, že podanie žaloby na súde má vo vzťahu k dotknutému (uplatnenému) právu za následok spočívajúce premlčacej doby, t.j. počas trvania súdneho konania premlčacia doba vo vzťahu k tomuto právu neplynie. Ust. § 28 ods. 6 ZoKR rovnaké účinky priznáva aj doručeniu prihlášky pohľadávky v konkurze konkurznému správcovi. Odo dňa doručenia prihlášky pohľadávky žalobcu (uplatnenej aj v tomto konaní) konkurznému správcovi premlčacia doba vo vzťahu k uplatneniu tejto pohľadávky neplynie (spočíva). Ak bola prihláška pohľadávky žalobcu doručená konkurznému správcovi dňa 02.01.2017, bola doručená nepochybne v rámci premlčacej doby a odo dňa jej doručenia konkurznému správcovi premlčacia lehota ďalej neplynie, t.j. do dňa podania žaloby v konaní nemohlo dôjsť k uplynutiu premlčacej doby. Uplatnený nárok teda v čase podania žaloby na príslušnom súde premlčaný nebol.

22. K namietanému právnomu posúdeniu veci žalobca uviedol, že úver poskytovaný ŠFRB nie je spotrebiteľským úverom v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z.. Zdôraznil, že žalobca je účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenie osobitných úloh štátu, t. j. financovanie priorit štátnej bytovej politiky schválených vládou Slovenskej republiky pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, pričom činnosť, ktorú žalobca vykonáva, nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo podnikateľskú, nakoľko nespĺňa všetky jej taxatívne vymedzené pojmové znaky. Žalobca, ako právnická osoba zriadená zákonom o ŠFRB, je účelovým fondom, ktorý v zmysle legálnej definície pojmu spotrebiteľská zmluva, uvedenej v ust. § 52 ods. 1 OZ, nespĺňa pojmové znaky dodávateľa, t. j. zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobcom a dlžníkmi nie je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ust. § 52 a nasl. OZ. V tejto súvislosti žalobca poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.04.2020 vydané v obdobnej právnej veci žalobcu (v konaní o zaplatenie dlžnej sumy po odstúpení od úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom ako štátnym fondom a dlžníkmi), vedenej pod sp. zn. 8Cdo/9/2019, v ktorom sa konajúci senát stotožnil s právnym názorom iného senátu Najvyššieho súdu SR vysloveným v uznesení, ktoré bolo vydané dňa 29.04.2020 v konaní vedenom Najvyšším súdom SR pod sp. zn. 4Cdo/106/2018 (takisto konanie o zaplatenie dlžnej sumy po odstúpení od úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom ako štátnym fondom a dlžníkmi).

23. Žalobca ďalej uviedol, že v zmysle zmluvy o úvere boli dlžníci povinní zriadiť záložné právo v prospech žalobcu, pričom až zriadením tohto záložného práva malo dôjsť k zániku ručenia žalovaných. Dlžníci fakticky znemožnili zriadenie záložného práva v zmysle zmluvy o úvere, a to minimálne už od roku 2003, nakoľko dotknutá nehnuteľnosť bola/je zaťažená záložnými právami iných subjektov. Ku dňu 07.11.2013 boli na liste vlastníctva vo vzťahu k dotknutej nehnuteľnosti (rodinnému domu) farchy (podrobné rozpísané vo vyjadrení, ktoré bolo zaslané súdu dňa 15.06.2021). Dlžníci najneskôr v roku 2003 svojvoľne a dobrovoľne zriadili záložné právo k dotknutej nehnuteľnosti v prospech iného záložného veriteľa, a to napriek ich povinnostiam vyplývajúcim zo zmluvy o úvere. Zriadenie dotknutého záložného práva bolo v zmysle zmluvy o úvere povinnosťou dlžníkov. Žalobca nemá žiadne donucovacie prostriedky, ktorými by dlžníkov mohol bez ich vôle donútiť k splneniu tejto povinnosti. Dlžníci ako aj

žalovaní si boli vedomí skutočnosti, že ručenie žalovaných bude trvať až do doby, kým nebude zriadené záložné právo v zmysle zmluvy o úvere. Žalobca využil svoje právo odstúpiť od úverovej zmluvy v roku 2015, a to práve pre pretrvávajúce hrubé porušenia zmluvy o úvere dlžníkmi.

24. Žalovaná 2/ odvolací návrh nepodala, k odvolaniu žalovaného 1/ sa nevyjadрила.

25. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozhodnutiu bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1/ je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti týkajúcej sa žalovaného 1/ a v závislom výroku III. v časti týkajúcej sa žalovaného 1/ je potrebné zrušiť a vec v zrušenom rozsahu vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

26. Podľa § 367 ods. 2 CSP, ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

27. Podľa § 379 CSP, odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý, b) ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov, c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

28. Podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

29. Vzhľadom na to, že odvolanie proti rozsudku podal iba žalovaný 1/, bolo potrebné skúmať, či toto odvolanie má účinky aj vo vzťahu k žalovanej 2/ (§ 367 ods. 2 CSP), t. j. či medzi žalovanými 1/ a 2/ ide o samostatné spoločenstvo (§ 76 CSP) alebo o spoločenstvo nerozlučné (§ 77 CSP), pretože len v prípade nerozlučného spoločenstva podanie odvolania čo i len jedným zo žalovaných spôsobuje účinky vo vzťahu ku všetkým žalovaným tvoriacim nerozlučné spoločenstvo.

30. Pri procesnom spoločenstve, kedy na strane žalujúcej alebo žalovanej vystupuje viac osôb, je rozhodné, či ide o spoločenstvo samostatné či nerozlučné. V prípade samostatného spoločenstva koná každý účastník sám za seba a jeho úkony sú bez vplyvu na práva a povinnosti ostatných spoločníkov. Naproti tomu v prípade, ak účastníci majú postavenie nerozlučných spoločníkov, úkony jedného z nich zaväzujú všetkých spoločníkov. Pre posúdenie, či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo, je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva; tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednávaný samostatne voči každému spoločníkovi, ide o nerozlučné spoločenstvo (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 43/2010). Odvolací súd má za to, že v danom prípade medzi žalovanými ide o samostatné spoločenstvo (§ 76 CSP).

31. Je zřejmé, že v prípade nesplnenia dlhu hlavným dlžníkom môže žalobca uplatňovať svoje právo v konaní samostatne tak voči dlžníkovi, ako aj voči ručiteľovi (príp. viacerým ručiteľom), pretože v prípade dlžníka a jeho ručiteľa nejde o nerozlučné spoločenstvo účastníkov konania na strane žalovaného (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo 38/2007). Ak vystupuje na žalovanej strane dlžník a ručiteľ (prípadne viacerí dlžníci či ručiteľia), žalobu na plnenie z dlhu možno podať a prejednať samostatne proti každému z nich, pričom výsledok konania (výrok rozhodnutia) môže byť pre spoločníkov rozdielny. Pre posúdenie, či sa jedná o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo, je akcesorický charakter ručenia nerozhodný. Samostatný spoločník je oprávnený podať odvolanie len za seba (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32Odo 624/2002, R 2/1968, R 56/1995; Švestka a kol.: Občanský zákonník I, II, 2. vydanie. C. H. BECK, Praha 2009, s. 1533).

32. V prípade, že na jednej strane sporu vystupujú dlžník a ručiteľ alebo viacerí ručitelia, ide o samostatné spoločenstvo, kde každý spoločník vystupuje voči druhej strane samostatne, práva a povinnosti spoločníka sú teda nezávislé od práv a povinností ostatných spoločníkov, pričom procesné dôsledky rozhodnutia sú samostatné pre každého spoločníka (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obo 93/2007, sp. zn. 5Cdo/1/2018, Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 20Cdo 2599/98, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/302/2017 zo dňa 25.09.2018, Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 194/2023 zo dňa 13.04.2023; Bureš, J. - Drápal, L. a kol.: Občiansky súdny rád. Komentár. I. diel. 7. vydanie. C. H. BECK, Praha 2006, s. 398; Števček, M. - Ficová, S. a kol.: Občiansky súdny poriadok. Komentár. I. diel. 2. vydanie. C. H. BECK, Praha 2012, s. 314).

33. Vzhľadom na vyššie uvedené možno preto uzavrieť, že odvolanie podané výlučne zo strany žalovaného 1/ má účinky len vo vzťahu k nemu, a preto vo vzťahu k žalovanej 2/, ktorá odvolanie proti rozsudku nepodala, tento rozsudok nadobudol právoplatnosť a vo vzťahu k nej sa nestal predmetom prieskumu odvolacím súdom (§ 367 ods. 2 CSP).

34. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 21.04.2020 domáhal, aby súd uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť mu sumu 15.426,42 eur, zmluvný úrok vo výške 459,90 eur, zmluvný úrok vo výške 3 % p. a. zo sumy 15.426,42 eur od 24.11.2016, nesplatený úrok z omeškania vo výške 57,32 eur, úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 15.426,42 eur od 24.11.2016 do zaplatenia a náhradu trov konania.

35. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu v sume 10.447,33 eur, zmluvný úrok v sume 459,90 eur, zmluvný úrok vo výške 3 % p.a. zo sumy 10.447,33 eur od 01.12.2016, nesplatený úrok z omeškania z nesplatených splátok úveru vo výške 57,32 eur, úrok z omeškania vo výške 8 % p.a. zo sumy 10.447,33 eur odo dňa 01.12.2016 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného; výrokom II. v prevyšujúcej časti konanie zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom; výrokom III. priznal žalobcovi proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania vo výške 34 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

36. Predmetom odvolacieho konania je v zmysle vyššie uvedených záverov posúdenie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti výrokov I. a III. týkajúcej sa žalovaného 1/.

37. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v predmetnom spore nejde o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy a že ide o obchodnoprávny vzťah upravený ustanoveniami zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. OBZ s tým, že i vzťahy, ktoré vznikajú pri zabezpečení záväzkov z úverovej zmluvy sa spravujú ustanovenia OBZ, keď poukázal o. i. na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/120/2010 a 4Cdo106/2018.

38. Čo sa týka rozhodnutia vo veci samej, odvolací súd po oboznámení sa s prejednávanou vecou dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, a preto je jeho rozhodnutie v odvolaní napadnutej časti vecne nesprávne.

39. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26.02.2010). Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 4/2009).

40. Právna otázka týkajúca sa právneho posúdenia, či uzatvorením zmluvy o poskytnutí podpory podľa ustanovení zákona o ŠFRB s fyzickou osobou, sa uzatvára spotrebiteľská zmluva, spĺňajúca kritéria ustanovenia § 52 OZ, resp. inej právnej normy, a teda, či sa na uvedený právny vzťah majú aplikovať platné a účinné právne predpisy Slovenskej republiky, resp. únijné predpisy, upravujúce ochranu spotrebiteľa alebo je uvedená aplikácia v danom prípade vylúčená, bola už riešená v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/106/2018. V označenej právnej veci dospel Najvyšší súd SR k záveru,

že Štátny fond rozvoja bývania je osobitný subjekt zriadený zákonom na realizáciu podpory štátu v oblasti bytovej politiky zákonom upravenými nástrojmi, pri ktorej nemá postavenie dodávateľa podľa ustanovenia § 52 ods. 3 OZ a ním uzatvorené zmluvy pri realizácii podpory štátu v oblasti bytovej politiky nemajú charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 OZ.

41. Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 29.04.2020 sp. zn. 8Cdo/9/2019 sa stotožnil so závermi vyjadrenými v uznesení Najvyššieho súdu SR z 29.04.2019 sp. zn. 4Cdo/106/2018. Žalobca (ŠFRB) je právnickou osobou pôvodne zriadenou zákonom č. 124/1996 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania účinným od 01.05.1996. Tento zákon upravil podmienky pre poskytovanie podpory štátu na rozširovanie a zveľaďovanie bytového fondu a vytvoril systém ekonomickej podpory rozvoja bývania a sústredenia zdrojov pre tento účel v ŠFRB, ktorý bol ním zriadený (§ 1 ods. 1). Postavenie ŠFRB zostalo nezmenené aj po zákonných zmenách (zákon č. 607/2003 Z. z., zákon č. 150/2013 Z. z.). Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 150/2013 Z. z. je ŠFRB finančnou inštitúciou slúžiacou na implementáciu finančných nástrojov podľa osobitného predpisu, ktorým sú Nariadenie Európskeho parlamentu Rada (EÚ) č. 1303/2013 zo 17.12.2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja v Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje Nariadenie rady (ES) č. 1086/2006. ŠFRB neposkytuje podporu vo forme úveru širokej verejnosti, ale iba vymedzenému okruhu osôb, ktoré musia mať na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, ak ide o fyzickú osobu, prípadne sídlo, ak je žiadateľom podpory právnická osoba (§ 7 zákona č. 150/2013 Z. z.), podpora sa poskytuje za zvýhodnených podmienok upravených v zákone. Štátny fond rozvoja bývania je koncipovaný ako takzvaný obrátkový fond. Znamená to, že prostriedky, ktorými disponuje, sú používané najmä na poskytovanie podpory vo forme úverov za zvýhodnených podmienok, oproti podmienkam trhovým (§ 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 150/2013 Z. z.). Prostriedky fondu možno použiť aj na správu fondu, avšak len v zákonom limitovanom rozsahu (§ 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 150/2013 Z. z.).

42. Žalobca (podľa záverov vyššie uvedených v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR) je preto osobitný subjekt zriadený zákonom, prostredníctvom ktorého štát realizuje svoju bytovú politiku zákonom upravenými nástrojmi, medzi ktoré patrí aj zmluva o úvere. Jeho činnosť nemá atribúty podnikateľskej činnosti podľa § 2 ods. 1 OBZ, nevykonáva činnosť za účelom dosiahnutia zisku, ale realizuje podporu štátu v oblasti bytovej politiky. Posúdenie toho, či ide o dodávateľa, je nutné vnímať aj v súvislostiach právnej úpravy a judikatúry práva Európskej únie. Ponimanie osoby dodávateľa v čl. 2 písm. c) smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa vzťahuje len na zmluvy, ktoré podliehajú tejto smernici. Podľa článku 1 bod 2 tejto smernice zmluvné podmienky, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia a ustanovenia alebo zásady medzinárodných dohôd, ktorých sú členské štáty alebo spoločenstvo zmluvnou stranou, najmä v oblasti dopravy, nepodliehajú ustanoveniam tejto smernice. Do rozsahu tejto smernice nespádajú zmluvné podmienky, ktoré odrážajú zákonné alebo regulačné ustanovenia konkrétneho štátu. ŠFRB nemôže pri poskytovaní podpory bývania vo forme úveru uplatniť „voľnú úvahu“, ale je povinný dodržať zákonom stanovené pravidlá. Ak žiadateľ podpory splní zákonné podmienky, fond je povinný s ním zmluvu za zvýhodnených, zákonom regulovaných podmienok, uzavrieť. Na takto zákonom regulované zmluvy o úvere sa uvedená smernica nevzťahuje a nemožno z nej vychádzať pri výklade pojmu dodávateľa vo vzťahu k ŠFRB. Zákonodarca pritom vylúčil, aby sa na ŠFRB vzťahovala osobitná právna úprava spotrebiteľských úveroch upravených zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 1 ods. 3 písm. p). Rovnako je ŠFRB vylúčený aj z právnej úpravy úverov na bývanie upravených zákonom č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 1 ods. 4 písm. i/). Žalobca je inštitútom sui generis, slúži ako ekonomický nástroj bytovej politiky štátu. Ochrana spotrebiteľa sa má primárne uplatniť proti nekalým praktikám dodávateľov, ktoré sa pri realizovaní podpory štátom vylučujú. ŠFRB ako účelový fond zriadený štátom si nemôže v zmluvách o poskytnutí podpory dohodnúť podmienky, ktoré by nemali oporu v zákone. Na základe uvedených špecifik ŠFRB nevykonáva podnikateľskú ani obchodnú činnosť, tak, ako to má na mysli právny poriadok. Keďže ochranu spotrebiteľa je nutné vnímať v súvislostiach právnej úpravy a judikatúry práva Európskej únie, ani v takomto prípade nemožno dospieť k záveru, že ŠFRB spĺňa pojmové znaky dodávateľa podľa ust. § 52 ods. 3 OZ (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 106/2016).

43. Vzhľadom k tomu, že Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 8Cdo 9/2019 akceptoval názor obsiahnutý v skoršom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 106/2018, pričom nevzhladol dôvod na odklon od právneho názoru v ňom vyjadreného (teda ani na dôvod na postúpenie veci veľkému senátu Najvyššieho súdu), bolo potrebné právne posúdenie riešenia právnej otázky uzatvorenia zmluvy o poskytnutí podpory podľa ustanovení zákona o ŠFRB, ako zmluvy, ktorá nespĺňa kritériá ustanovenia § 52 OZ, a preto na daný právny vzťah nie je dôvodné aplikovať vnútroštátne alebo úijné predpisy upravujúce ochranu spotrebiteľa, považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

44. Aj v odôvodnení rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/164/2020, na ktoré v odvolaní poukázal žalovaný 1/, dovolací súd konštatoval, že „dovolací súd vyššie nastolenú otázku v označených rozhodnutiach vyriešil spôsobom, že vzťah zo Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru uzavretej medzi Štátnym fondom rozvoja bývania (ďalej len „Fond“) a fyzickou osobou, nie je vzťahom spotrebiteľským. Konštatoval, že činnosť Fondu nemá atribúty podnikania, práve naopak realizuje podporu štátu v oblasti bytovej politiky, a preto nemá postavenie dodávateľa v zmysle ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka“.

45. Ohľadom právneho posúdenia nároku žalobcu Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 8Cdo/164/2020 zároveň uviedol, že i napriek skutočnosti, že zmluva uzavretá medzi stranami nemala spotrebiteľský charakter, je dovolací súd názoru, že nároky z nej je potrebné posudzovať podľa ustanovení OZ (vrátane nárokov po odstúpení od zmluvy).

46. Najvyšší súd SR v danom rozhodnutí poukázal na to, že žalobca pri poskytovaní podpory vo forme úverov nevykonáva podnikateľskú ani obchodnú činnosť, a teda ho nemožno považovať za podnikateľa v zmysle § 2 ods. 2 OBZ. Jeho činnosť preto podnikaním nie je (§ 2 ods. 1 OBZ). OBZ predovšetkým upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním (§ 1 ods. 1 OBZ). V danom prípade žalobca poskytoval podporu (i vo forme poskytnutia úveru) na základe a za podmienok, upravených v osobitnom prepise, ktorým v danej veci bol zákon o ŠFRB. Tento predpis vo svojich ustanoveniach komplexne upravoval všetky podmienky (§ 5 až § 12), za ktorých bol ŠFRB oprávnený poskytovať o. i. úvery, vrátane vymedzenia podstatných náležitostí uzavretej zmluvy o poskytnutí podpory (údaje o zmluvných stranách, účel, výška a druh poskytovanej podpory, spôsob plnenia záväzkov zmluvných strán, boli základnými náležitosťami každého zmluvného vzťahu). V zmluve boli tiež dohodnuté sankcie za oneskorené splácanie (nedodržanie splátkového kalendára), za neoprávnené použitie poskytnutej podpory, za neumožnenie kontroly na stavbe, resp. za iné porušenie zmluvných podmienok. Podpora poskytnutá z prostriedkov ŠFRB bola navyše určená výhradne len na úhradu faktúr a iných platobných dokladov a nemohla byť žiadateľovi poskytnutá v hotovosti. Poskytnutú podporu musel žiadateľ čerpať iba v súlade s podmienkami zákona o ŠFRB a zmluvne dohodnutými podmienkami. Je potom zrejmé, že ŠFRB pri poskytovaní podpory vo forme úveru, neuzatváral zmluvu podľa ustanovení OBZ. V danej veci tak nešlo o typický úver v zmysle ust. § 497 a nasl. OBZ, ale o úver, poskytovaný na základe osobitného predpisu, ktorým bol zákon o ŠFRB, a to za podmienok v ňom uvedených a bližšie špecifikovaných v samotnej zmluve, ktorej náležitosti rovnako upravoval tento predpis. Podpora zo ŠFRB sa tak poskytovala len špecifickej skupine žiadateľov za zákonom stanovených podmienok, ktoré boli pre žiadateľa priaznivejšie než podmienky, za ktorých by si vedel obstaráť finančné prostriedky na kapitálovom trhu (t. j. za iných než komerčných podmienok).

47. Nešlo teda o úverovú zmluvu uzatváranú podľa § 497 a nasl. OBZ. Ak strany mali záujem riadiť sa pri poskytovaní úveru ustanoveniami OBZ, mohli si v zmluve dohodnúť, že ich záväzkový vzťah sa bude spravovať OBZ (§ 262 OBZ). Zmluvné strany si však v uzavretej zmluve naopak dohodli, že ich práva a povinnosti sa budú riadiť predovšetkým zákonom o ŠFRB a ostatnými právnymi predpismi upravujúcimi vzťahy k ŠFRB a ďalej ich vzájomné vzťahy sa budú riadiť ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä OZ (viď článok XII bod 12.3 zmluvy). Strany si tak pre úpravu ich záväzkového vzťahu aplikáciu ustanovení OBZ nedohodli. I z ďalších zmluvných dojednaní vyplývalo, že si strany pre úpravu svojich vzťahov dohodli aplikáciu ustanovení OZ (napr. čl. VII bod 7.1., 7.2., čl. X a pod.).

48. Na aplikovanie obchodnoprávneho režimu bolo potrebné, aby medzi stranami existoval záväzkový vzťah spĺňajúci podmienky § 261 ods. 1, 2 alebo 6 OBZ. V danej veci takýto vzťah nevznikol, keďže komplexnú úpravu poskytovania podpory vo forme úveru ŠFRB upravoval výlučne osobitný predpis, ktorým bol zákon o ŠFRB. Aplikáciu ustanovení OBZ si potom nedohodli zmluvné strany ani v samotnej zmluve (§ 262 OBZ). Ak sa potom práva žalobcu na vrátenie úveru (titulom zodpovednosti za

bezdôvodné obohatenie) nespravovali OBZ, bolo potrebné ich posudzovať podľa všeobecnej právnej úpravy, ktorou boli ustanovenia OZ, a to vrátane práv vyplývajúcich z účinkov odstúpenia od zmluvy. Pri rešpektovaní princípu *lex specialis* a *lex generalis* platí, že ak osobitný predpis (v danom prípade zákon č. 124/1996 Z. z.) nemal blanket na použitie OBZ, bolo potrebné použiť základný predpis občianskeho práva, a to OZ. Iná by bola situácia, ak by medzi stranami existoval záväzkový vzťah spĺňajúci podmienky § 261 ods. 1, 2 alebo 6 OBZ. V takomto prípade by sa odstúpenie od zmluvy (vrátane nárokov z neho plynúcich) mohlo spravovať OBZ i napriek tomu, že by sa predpoklady samotného nároku spravovali OZ (IV. ÚS 214/04).

49. K rovnakým záverom dospel Najvyšší súd SR aj vo svojom ďalšom rozhodnutí, a to v rozsudku sp. zn. 8Cdo/64/2019 zo dňa 23.09.2020 v skutkovo a právne obdobnej veci. Naviac odvolací súd uvádza, že vyššie prijaté závery dovolacieho súdu v tomto smere možno považovať taktiež za ustálenú rozhodovaciu prax, z ktorej napokon vychádzal aj Krajský súd v Trnave napr. v rozsudku sp. zn. 11CoCsp/30/2020 zo dňa 16.03.2021 a rozsudku sp. zn. 10CoCsp/28/2021 zo dňa 25.05.2022. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že nároky žalobcu vyplývajúce zo zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru bolo potrebné posudzovať podľa príslušných ustanovení OZ, preto odvolacie námietky žalovaného 1/ v tomto smere vyhodnotil odvolací súd ako dôvodné.

50. Vo vzťahu k pojmu ustálená rozhodovacia prax poukazuje odvolací súd na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 10/2021 zo dňa 25.02.2021, kde Najvyšší súd SR v bode 11. odôvodnenia uviedol, že: „V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 C.s.p.) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.“

51. Z vyššie uvedených dôvodov mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie prejednávanú vec nesprávne právne posúdil, a preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti týkajúcej sa žalovaného 1/ a v závislom výroku III. v časti týkajúcej sa žalovaného 1/ podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec v zrušenom rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

52. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú význam pre rozhodnutie o odvolaní (porovnaj rozhodnutie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 78/05). Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k zrušeniu napadnutého rozhodnutia v odvolaní napadnutom rozsahu, sa odvolací súd už ďalšími námietkami uvedenými v odvolaní nezaoberal z dôvodu nemožnosti zvrátenia nimi rozhodnutia odvolacieho súdu.

53. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný, opätovne posúdiť žalobou uplatnené nároky vo vzťahu k žalovanému 1/, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty žalovaného 1/, zistený skutkový stav opätovne komplexne vyhodnotiť, na zistený skutkový stav aplikovať všetky náležité hmotnoprávne ustanovenia vo vyššie naznačenom smere, zodpovedať dosiaľ nezodpovedané právne otázky a následne opätovne vo veci rozhodnúť. V prípade rozhodnutia, ktorým by súd ukladal žalovanému 1/ povinnosť, bude potom nutné pri formulácii výroku prihliadať na charakter procesného spoločenstva a skutočnosť, že vo vzťahu k žalovanej 2/ rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí bude dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu. Svoj právny záver súd zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

54. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie opätovne o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/, vrátane náhrady trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

55. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).